

ساختار کتاب

کتاب شب امتحان پیام‌های آسمان هشتم از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که به صورت زیر است:

۱- آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:
(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی شده: آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم؛ بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه، تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند.
(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی نشده: آزمون‌های شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول مشابه آزمون‌ی باشد که معلمان از شما خواهد گرفت.
۲- آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ از کل کتاب و مطابق امتحان پایان سال طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:

(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی شده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس، تعدادی سؤال مرتبط با آن درس را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند؛ در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید.

(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی نشده: آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۴ آزمون نوبت دوم، مشابه آزمون پایان سال معلمان مواجه خواهید شد.

۳- پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها، همه آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم.

۴- درس‌نامه کامل شب امتحانی: این قسمت، برگ برنده شما نسبت به کسانی است که این کتاب را نمی‌خوانند 😊 در این قسمت، همه آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان پیام‌های آسمان هشتم نیاز دارید، تنها در ۹ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!
یک راهکار: موقع امتحان‌های نوبت اول می‌توانید از سؤال‌های درس‌های ۱ تا ۸ آزمون‌های ۵ تا ۸ هم استفاده کنید!

فهرست

بازمبندی درس پیام‌های آسمان هشتم

شماره درس	نوبت اول	نوبت دوم
درس اول	۲ نمره	
درس دوم	۲ نمره	
درس سوم	۱/۵ نمره	۲ نمره
درس چهارم	۳ نمره	
درس پنجم	۳ نمره	
درس ششم	۳ نمره	۵ نمره
درس هفتم	۳ نمره	
درس هشتم	۲/۵ نمره	
درس نهم	-	۲ نمره
درس دهم	-	۲ نمره
درس یازدهم	-	۲ نمره
درس دوازدهم	-	۱/۵ نمره
درس سیزدهم	-	۱/۵ نمره
درس چهاردهم	-	۲ نمره
درس پانزدهم	-	۲ نمره
جمع	۲۰ نمره	۲۰ نمره

شماره صفحات

نوبت	آزمون	پاسخ‌نامه
اول	۳	۲۶
اول	۵	۲۶
اول	۶	۲۷
اول	۸	۲۷
دوم	۱۰	۲۸
دوم	۱۲	۲۸
دوم	۱۴	۲۹
دوم	۱۶	۲۹
دوم	۱۸	۳۰
دوم	۲۰	۳۱
دوم	۲۲	۳۱
دوم	۲۴	۳۲

درس‌نامه توپ برای شب امتحان

پيام‌های آسمان	نوبت اول	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	http://kheilisabz.com
ردیف	آزمون شماره ۱		نمره
	پایه هشتم متوسطه اول		
	درس اول		
۱	حضرت علی <small>علیه السلام</small> در پاسخ به این که «آیا ممکن است خداوند جهان را بیهوده و بی‌هدف آفریده باشد؟» چه می‌فرمایند؟	۱	
۲	اگر به نظم شگفت‌انگیز جهان و تمامی مخلوقات بنگریم، به چه نتیجه‌ای می‌رسیم؟	۱	
	درس دوم		
۳	یکی از نام‌های خداوند بلندمرتبه، ..... است؛ یعنی بسیار آمرزنده.	۰/۲۵	
۴	خداوند، همان‌طور که خود بسیار آمرزنده است، بندگان را نیز دعوت به ..... می‌کند.	۰/۲۵	
۵	چشم‌پوشی از رفتار کسی که اشتباهات خود را نمی‌پذیرد و تصمیمی برای ترک آن‌ها ندارد، چه تأثیری دارد؟ (۲ مورد)	۱	
	درس سوم		
۶	خداوند مهربان، دربارهٔ وسعت نعمت‌های بهشتی چه می‌فرماید؟	۱	
۷	نعمت‌های بهشت به دست ..... به بهشت فرستاده می‌شوند.	۰/۲۵	
۸	نعمت‌های بهشت نتیجهٔ چه چیزی هستند؟	۱	
	درس چهارم		
۹	اولین معلم قرآن چه کسی است؟ چرا؟	۱	
۱۰	مضمون حدیث ثقلین را بنویسید. این حدیث توسط چه کسی بیان شده است؟	۲	
	درس پنجم		
۱۱	در ماجرای غدیر، انتخاب حضرت علی <small>علیه السلام</small> برای جانشینی پیامبر توسط ..... انجام شد و ..... نیز آن را به اطلاع پیامبر خدا رساند.	۰/۵	
۱۲	شایسته‌ترین فرد برای رهبری و هدایت مردم، پس از رسول خدا، باید چه ویژگی‌هایی می‌داشت؟	۱	
	درس ششم		
۱۳	نماز، در سخنان معصومین، در همهٔ موارد زیر توصیف شده است به جز ..... ☐ (۱) ستون دین ☐ (۲) معراج مؤمنان ☐ (۳) سد محکمی در برابر شیطان ☐ (۴) خیمهٔ دین	۰/۲۵	
۱۴	ترک نماز می‌تواند انسان را به مرز هولناک ..... و ..... بکشاند.	۰/۵	
۱۵	وقتی از دوزخیان می‌پرسند که چه چیزی شما را به دوزخ کشانید، چه پاسخی می‌دهند؟	۰/۵	
۱۶	امام علی <small>علیه السلام</small> فرمودند: به درستی که ..... گناهان را مانند برگ‌های پاییزی فرو می‌ریزد و ..... را از گردن‌ها می‌گشاید.	۰/۵	
۱۷	کدام مورد از آداب نماز نیست؟ ☐ (۱) به جا آوردن نماز در اول وقت ☐ (۲) برپایی نماز به جماعت ☐ (۳) خواندن قرآن قبل از شروع نماز ☐ (۴) پوشیدن لباس‌های تمیز و مرتب	۰/۲۵	
۱۸	استفاده از زیورآلات طلا برای مردان ..... است و استفاده کردن از این وسایل در هنگام نماز باعث ..... آن‌ها می‌شود.	۰/۲۵	
	درس هفتم		
۱۹	کسی که در ماه رمضان یک آیه قرآن بخواند، پاداش چه کسی را دارد؟	۰/۵	
۲۰	روزه‌داری چگونه باعث تقویت صبر و تقوا می‌شود؟ با ذکر مثال توضیح دهید.	۲/۵	

سوره	http://kheilisabz.com	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	نوبت اول	پیام‌های آسمان
نمره	پایه هشتم متوسطه اول		آزمون شماره ۱	
۰/۲۵	<p>اگر روزه‌دار فراموش کند که روزه است و یکی از مبطلات روزه را انجام دهد، روزه‌اش: ☐ (۱) باطل می‌شود اما نیاز به کفاره نیست. ☐ (۲) باطل می‌شود و باید کفاره بدهد. ☐ (۳) باطل نمی‌شود اما باید کفاره بدهد. ☐ (۴) باطل نمی‌شود و نیازی هم به کفاره نیست.</p>			۲۱
..... درس هشتم				
۱	وظیفه ..... مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم‌پوشی از نگاه به آنها است.			۲۲
۱	پیامبر ﷺ می‌فرماید: هر کس چشم خود را از نگاه به نامحرم فروبندد، خداوند شیرینی ..... را در دل او ایجاد می‌کند.			۲۳
۱	پوشش نامناسب، چگونه باعث کم‌ارزش شدن زن در جامعه می‌شود؟			۲۴
۱/۲۵	بانوی باحجاب چه چیزی را به دیگران می‌فهماند؟ چرا؟			۲۵
۲۰	موفق باشید			جمع نمرات

ردیف	آزمون شماره ۹	پایه هشتم متوسطه اول	نوبت دوم	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	پیام‌های آسمان	http://kheilisabz.com
نمره						
۰/۲۵	در سؤالات زیر پاسخ صحیح را انتخاب کنید.					
۱	هدف از آفرینش جهان، از دیدگاه امام علی <small>علیه السلام</small> چیست؟	☐ (۱) اندیشیدن	☐ (۲) راهیابی به بهشت	☐ (۳) رهایی از عذاب	☐ (۴) پی بردن به شگفتی‌ها	
۰/۲۵	تنها راه رسیدن به سعادت و راهیابی به بهشت زیبای خداوند، پناه بردن به ..... می‌باشد.	☐ (۱) قرآن	☐ (۲) نماز	☐ (۳) اهل بیت	☐ (۴) گزینه ۱ و ۳	
۰/۲۵	آیه <small>«وَبَلِّغْ لِلْمُطَفِّئِينَ»</small> چه کسانی را مخاطب قرار می‌دهد؟	☐ (۱) دروغگویان	☐ (۲) مسخره‌کنندگان	☐ (۳) اسراف‌کاران	☐ (۴) کم‌فروشان	
۰/۲۵	مهم‌ترین فایده روزه چیست؟	☐ (۱) توجه به محرومان	☐ (۲) رسیدن به پرهیزکاری	☐ (۳) سلامتی	☐ (۴) گزینه ۱ و ۳	
۰/۲۵	کدام یک از گزینه‌های زیر، درباره حق الله است؟	☐ (۱) مسواک‌زدن	☐ (۲) امر به معروف	☐ (۳) تخریب اموال عمومی	☐ (۴) خیانت در کار	
۰/۲۵	آیه <small>«إِيحِبَّ أَحَدِكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا»</small> نکره‌تومه ... به چه عمل زشتی اشاره دارد؟	☐ (۱) ناسزاگویی	☐ (۲) غیبت	☐ (۳) تهمت	☐ (۴) بدحجابی	
درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.						
۰/۵	نمازخواندن با کمر بند چرم گاو اشکالی ندارد. ☐					
۰/۵	بدگویی در غیاب دیگران، زمانی غیبت محسوب می‌شود که آن چه گفته می‌شود، واقعیت نداشته باشد. ☐					
۰/۵	اولین وظیفه هر مرد و زن مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم‌پوشی از نگاه به آنها است. ☐					
۰/۵	یکی از نمونه‌های اسراف، مصرف‌گرایی است که باعث وابستگی به کشورهای بیگانه می‌شود. ☐					
جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.						
۰/۵	یکی از فواید روزه، تقویت ..... و ..... است.					
۰/۵	اصلی‌ترین موضوعی که شیعیان و اهل تسنن درباره آن اختلاف نظر دارند، ..... است.					
۰/۲۵	اصلی‌ترین شگرد شرکت‌های بزرگ برای جذب مخاطب، ..... است.					
۰/۲۵	جانشینی حضرت علی در روز غدیر، باعث ناامیدی کامل مشرکان و ..... شد.					
۰/۵	..... و ..... دو چیز گران‌بها بود که پیامبر باقی گذاشت تا مسلمانان برای عدم گمراهی به آن دو پناه برند.					
آیات و روایات						
۰/۵	آیه <small>«... و ليعفروا وليصفحوا الا تحبون ان يغفر الله لكم و الله غفور رحيم»</small> ، به کدام یک از فواید بخشش خطاهای دیگران اشاره دارد؟					
۲	طبق فرمایش حضرت علی <small>علیه السلام</small> چرا برخی دعاها فوری مستجاب نمی‌شوند؟					
به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.						
۰/۵	چرا شناکردن، روزه انسان را باطل می‌کند؟					
۱	چهار مورد از آداب دعاکردن را بنویسید.					
۰/۲۵	کسی که دوست دارد به بهشت الهی راه یابد باید حقوق چه کسانی را رعایت کند؟					
۰/۲۵	سه مورد از آثار بدحجابی را بنویسید.					

http://kheilisabz.com	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	نوبت دوم	پیام‌های آسمان
نمره	آزمون شماره ۹		ردیف
پایه هشتم متوسطه اول			
۰/۵	مفاهیم مرتبط را به یکدیگر متصل کنید.		
۰/۵	● تفرقه	● اولین سرمایه ما برای خوشبختی	۲۲
۰/۵	● عمر	● میل دائمی به خرید بیشتر	۲۳
۰/۵	● مصرف‌گرایی	● برنامه اصلی استعمارگران در بین مسلمانان	۲۴
به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.			
۱	وقتی در جهنم افراد به کسانی که آن‌ها را گمراه کرده‌اند، ناسزا می‌گویند و نفرین می‌کنند، چه پاسخی می‌شنوند؟		۲۵
۱/۵	راه‌های درمان ناسزاگویی چیست؟		۲۶
۲	شرکت‌های بزرگ چگونه مردم را گرفتار مدگرایی می‌کنند؟		۲۷
۱	شخصی که از طریق رشوه‌گرفتن، مالی را به دست آورده است، اگر برای پاک کردن گناهش به فقیران صدقه دهد، این کارهایش نزد خداوند چگونه است؟		۲۸
مفاهیم زیر را تعریف کنید.			
۱	حق‌النفس:		۲۹
۱	برادری مسلمانان:		۳۰
۲۰	جمع نمرات موفق باشید		

- ۱- خداوند تمام آن چه را که در زمین است برای شما آفریده است تا درباره آن ها بیندیشید و با استفاده از آن ها به بهشت راه یابید و خودتان را از عذاب دوزخ برهانید.
- ۲- این نظم شگفت انگیز و بی نظیر قطعاً ناظمی داشته است و آن ناظم، کسی نیست جز خداوند دانا و توانا.
- ۳- غفّار
- ۴- بخشش خطای دیگران
- ۵- [۱] موجب می شود جسارت آن ها بیشتر شود [۲] فرصتی برای اصلاح رفتار خود نمی یابند.
- ۶- در آن جا، هر چه بخواهند برایشان فراهم است، و البته آن چه نزد ماست، بیشتر از خواسته های آن ها است.
- ۷- خود انسان ها
- ۸- اعمال نیک انسان ها در دنیا لطف و بخشش فراوان خداوند به آن ها در آخرت
- ۹- خداوند حکیم، پیامبر اکرم را اولین معلم قرآن قرار داده، زیرا ایشان بهتر از هر انسان دیگری می داند که هر آیه از قرآن در چه زمانی و به چه علتی نازل شده است، مفهوم و تفسیر واقعی آن چیست.
- ۱۰- ای مردم من از میان شما می روم و دو چیز گران بها را در میان شما باقی می گذارم تا وقتی به آن دو پناه برید، گمراه نخواهید شد. یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیت. این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند، پس خوب مراقب باشید که پس از من با این دو چگونه رفتار می کنید. - پیامبر ﷺ
- ۱۱- خود خدا، جبرئیل امین
- ۱۲- شایسته ترین فرد برای رهبری و هدایت مردم، کسی بود که آگاه ترین مردم به قرآن و احکام الهی باشد و تمام احکام الهی را از رسول خدا فرا گرفته باشد.
- ۱۳- گزینه «۴»
- ۱۴- کفر، بی ایمانی
- ۱۵- ما از نماز گزاران نبودیم.
- ۱۶- نماز، غل و زنجیر گناهان
- ۱۷- گزینه «۳»
- ۱۸- حرام، باطل شدن نماز
- ۱۹- پاداش کسی را دارد که تمام قرآن را تلاوت کند.
- ۲۰- مثل درختان کوهستان که با کم آبی رشد می کنند و در مواجهه با طوفان های سهمگین، قوی تر هستند، کسی که به دستور خداوند روزه می گیرد، سختی گرسنگی و تشنگی را تحمل می کند و با این که آب و غذا در اختیار دارد، از آن ها استفاده نمی کند تکرار این کار، سبب تقویت بیشتر تقوا و صبر انسان می شود. در این صورت هر وقت شیطان، انسان را برای انجام گناهی وسوسه کند، می تواند با تقوا و صبر در برابر انجام گناه و در برابر وسوسه آن مقاومت کند.
- ۲۱- گزینه «۴»
- ۲۲- هر مرد و زن
- ۲۳- ارتباط با خودش
- ۲۴- پوشش نامناسب باعث می شود تا افراد هوسران، به زن تنها به عنوان وسیله ای برای لذت جویی و هوسرانی خود نگاه کنند و شخصیت و جایگاه حقیقی او را به فراموشی بسپرنند.
- ۲۵- یک بانوی باحجاب، با پوشش و رفتار متین خود، به دیگران می فهماند که حاضر نیست برای خوشایند نگاه های هوس انگیز دیگران، خودش را عرضه کند، زیرا او ارزش خود را می داند و به خود احترام می گذارد.

- ۱۰- درست
- ۱۱- صبر، تقوا
- ۱۲- خلافت پس از پیامبر
- ۱۳- مدسازی
- ۱۴- منافقان
- ۱۵- کتاب خدا، عترت و اهل بیت
- ۱۶- با گذشت از خطاهای دیگران، خداوند نیز ما را می‌بخشد.
- ۱۷- چه بسا در اجابت دعا تأخیر می‌شود تا پاداش درخواست‌کننده بیشتر و جزای آرزومند کامل‌تر شود. گاهی چیزی را خواسته‌ای ولی آن را به تو ندادند و در عوض، بهتر از آن در این جهان یا آن جهان به تو دادند، و گاهی دعایت به اجابت نرسیده است، زیرا چیزی که طلب کرده‌ای اگر داده شود، مایه تباهی دین تو خواهد بود.
- ۱۸- چون فروبردن سر در آب روزه را باطل می‌کند.
- ۱۹- | صدقه‌دادن پیش از دعا
- ۲۰- | صلوات فرستادن در ابتدای دعا
- ۲۱- | پاک کردن درآمد
- ۲۲- | عطرزدن
- ۲۳- | | حقوق خودش (حق النفس)
- ۲۴- | حقوق مردم (حق الناس)
- ۲۵- | حقوق خدا (حق الله)
- ۲۶- | | نامنی و مورد آزار قرار گرفتن
- ۲۷- | دوری از خدا
- ۲۸- | کم‌ارزش شدن زن
- ۲۹- اولین سرمایه ما برای خوشبختی: عمر
- ۳۰- میل دائمی به خرید بیشتر: مصرف‌گرایی
- ۳۱- برنامه اصلی استعمارگران در بین مسلمانان: تفرقه
- ۳۲- در جهنم، وقتی گروهی از جهنمیان به دیگری که با آن‌ها دوست بودند، می‌گویند که: «شما در دنیا ما را گمراه کردید، پس باید عذاب ما را هم به دوش بکشید»، آن‌ها می‌گویند: «ما که شما را مجبور نکردیم. شما خودتان به دنبال ما آمدید. ما عذاب خودمان را هم نمی‌توانیم تحمل کنیم.»
- ۳۳- | دوری از کسانی که فحش می‌دهند و عادت به این کار دارند
- ۳۴- اندیشیدن به این‌که چه کار زشت و ناپسندی انجام می‌دهند.
- ۳۵- توجه‌داشتن به این‌که با فحش‌دادن، چه برکاتی از زندگی آن‌ها حذف می‌شود و در نهایت نیز رستگار نمی‌شوند.
- ۳۶- شرکت‌های بزرگ، برای این‌که هر روز فروش خود را بیشتر و بیشتر کنند، با استفاده از انواع تبلیغات روانی، چنین وانمود می‌کنند که کالای آن‌ها ویژه است و اگر شما آن را نداشته باشید، از جامعه عقب مانده‌اید. این تبلیغات سبب می‌شود بسیاری احساس کنند واقعاً در زندگی خود آن کالا را کم دارند و چاره‌ای جز خرید آن نیست. اما هنوز مدت زیادی از خرید نگذشته است که کالای دیگری جای آن را می‌گیرد و تبلیغات به خرید کالاهای جدید، متمرکز می‌شود. به این ترتیب، مردم در رقابتی که هیچ‌گاه پایان نمی‌پذیرد، به دنبال کالای جدید و جدیدتر هستند و حتی برای تهیه پول آن به دنبال وام و قرض می‌روند.
- ۳۷- اگر کسی اموالش را از راه حرام به دست آورد، مرتکب گناهی بزرگ می‌شود که حتی اگر همه آن اموال را در کارهای خوب نیز مصرف کند، نه تنها گناهانش پاک نمی‌شود، بلکه به گناهانش افزوده خواهد شد.
- ۳۸- کارهایی که انجام می‌دهیم تا خودمان سالم بمانیم و بتوانیم از هر نظر رشد خوبی داشته باشیم.
- ۳۹- خداوند همه مسلمانان را در هر کجا که باشند، با هر زبان و نژاد و در هر مرز جغرافیایی که باشند، اعضای یک خانواده، شریک و هم‌درد هم می‌داند و براساس آیه قرآن، مؤمنان با هم برادرند.

آزمون شماره ۹۵ (نوبت دوم)

- ۱- گزینه «۱»
- ۲- گزینه «۴»
- ۳- گزینه «۴»
- ۴- گزینه «۲»
- ۵- گزینه «۲»
- ۶- گزینه «۲»
- ۷- درست
- ۸- نادرست، بدگویی از دیگران چه واقعیت داشته باشد و چه واقعیت نداشته باشد غیبت محسوب می‌شود.
- ۹- درست

درس ۱

آفرینش شگفت انگیز

- نگاه انسان به پدیده‌های جهان معمولاً نگاه سریع و گذرا است، به همین دلیل در نگاه اول بسیاری از چیزهای جزئی از چشم ما پوشیده می‌ماند.
- برای پی‌بردن به شگفتی‌های جهان باید نگاهمان را به جهان تغییر دهیم.

ویژگی‌های آفرینش چشم

۱) استخوان گونه از آن‌ها محافظت می‌کند.

۲) ابروها، سایبان چشم‌ها هستند.

با استفاده از ویژگی‌های چشم دانشمندان دوربین، تلسکوپ و میکروسکوپ ساخته‌اند. سخن امام علی علیه السلام در مورد «آفرینش انسان»: «از [خلقت] این انسان باید تعجب کرد که با تکه‌ای چربی نگاه می‌کند، با پاره‌ای گوشت سخن می‌گوید و با چند استخوان [ریز] می‌شنود».

نکته شگفتی‌های جهان و نظم شگفت‌انگیز آن نشان می‌دهد که این جهان قطعاً ناظمی داشته است و این ناظم خدای دانا و توانا است.

هدف آفرینش

پاسخ حضرت علی علیه السلام به این سؤال: «هدف خداوند از آفرینش جهان چیست؟» «خداوند تمام آنچه را که در زمین است، برای شما آفریده است تا درباره آن‌ها بیندیشید و با استفاده از آن‌ها به بهشت راه یابید و خودتان را از عذاب دوزخ برهانید.»

- بهترین کسی که نیازهای انسان را می‌داند، خداوند است. خداوند جهان را طوری آفریده که ما به بهترین شکل زندگی کنیم.
- چشم انسان، وسیله‌ای برای دیدن نشانه‌های علم و قدرت خداوند است.
- عقل انسان، ابزاری برای فکر کردن در مورد دنیای پیرامون و گرفتن درس خدانشناسی می‌باشد.

نکته نعمت‌های جهان، نشان می‌دهد خداوند چه قدر ما را دوست دارد پس انسان هم باید خداوند را دوست بدارد و اطاعت کند. نتیجه دوست داشتن و اطاعت از خداوند، رسیدن به بهشت و سعادت ابدی انسان است.

خودت را امتحان کن

- ۱- از نظم شگفت‌انگیز جهان و مخلوقات درون آن، چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟ این نظم شگفت‌انگیز و بی‌نظیر قطعاً ناظمی داشته است که این ناظم کسی نیست جز خداوند دانا و توانا.
- ۲- با توجه به سخن حضرت علی علیه السلام توضیح دهید که خداوند آن‌چه در زمین است را با چه هدفی برای انسان خلق کرده است؟ «خداوند تمام آنچه در زمین است را برای انسان آفریده تا درباره آن‌ها بیندیشد و با استفاده از آن به بهشت برسد و از دوزخ دور شود».

درس ۲

عفو و گذشت

- یکی از نام‌های خداوند «غفار» است و غفار یعنی «بسیار آمرزنده».
- خداوند تمامی گناهان کسی را می‌آمرزد که پشیمان شده باشد و بخواهد راه درستکاری و تقوا را در پیش گیرد.

آیه حفظی ﴿قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آسَرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ بگو: ای بندگانم که بر خود زیاده‌روی روا داشته‌اید از رحمت خداوند نومید نشوید؛ زیرا خدا همه گناهان را می‌آمرزد که او خود آمرزنده مهربان است.

- خداوند خطاهای کوچک، همه گناهان، حتی اشتباهات متعدد بندگان را می‌آمرزد.

- شرایط بخشش گناهان
  - ۱) پشیمان شدن انسان از گناه
  - ۲) تصمیم به ترک گناه
  - ۳) انجام دادن اعمال شایسته

نکته اگر حق‌التاس به عهده کسی باشد، پشیمانی کافی نیست و باید حقوق مردم را جبران کند.

انسان‌های الهی

خداوند همان‌گونه که خود بخشنده است، بندگان را نیز به بخشش خطاهای انسان‌های دیگر دعوت کرده است.

- نتیجه گذشت از خطاهای دیگران
  - ۱) خداوند خشنود می‌شود.
  - ۲) خداوند به سبب آن گناهان ما را می‌بخشد.

آیه حفظی ﴿قُلْ... وَلِيَعْفُوا وَلِيَصْفَحُوا الْإِنِّ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾ [مؤمنان] باید عفو و گذشت پیشه کنند و [از یکدیگر] در گذرند. آیا دوست نمی‌دارید که خدا هم شما را ببامرزد؟ و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.

- بخشندگی خداوند را در پی دارد. عفو و گذشت دیگران
  - ۱) انسان از رحمت الهی بهره‌مند می‌شود.
  - ۲) در میان مردم باعث عزت و سربلندی می‌شود.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «اهل گذشت باشید، بی‌تردید عفو و گذشت، بنده را عزیز و سرافراز می‌گرداند. پس، از یکدیگر بگذرید تا خداوند شما را عزیز و سرافراز گرداند».

- گذشت ما هنگامی
  - ۱) انسان خطاکار از انجام خطا پشیمان شود.
  - ۲) باعث اصلاح می‌شود
- از روی جهالت و نادانی ظلمی را مرتکب شده است. چشم‌پوشی از خطای کسانی که اشتباهات خود را نمی‌پذیرند و تصمیم بر ترک خطا ندارند، جسارت آنان را بیشتر می‌کند و رفتارشان اصلاح نمی‌شود.
- مالک اشتر «فرمانده سپاه اسلام» در مقابل کار زشت فرد خطاکار به مسجد رفت تا برای او دعا کند که متوجه زشتی گناه خود شود و خدا او را به راه راست هدایت کند.

خودت را امتحان کن

پاسخ می‌دهد: «خداوند وعده‌ی راست داد و من وعده‌ی دروغ، شما خودتان وعده‌ی راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه‌های دروغ مرا باور کردید. خودتان را سرزنش کنید نه من را.»

جهنمیان با حسرت می‌گویند:

- ۱ ای کاش با فلان شخص دوست نمی‌شدیم.
- ۲ ای کاش مشتی خاک بودیم.
- ۳ ای کاش ایمان داشتیم و عمل صالح انجام می‌دادیم.

خودت را امتحان کن

۱- عذاب جهنم را چه کسی به وجود آورده است؟ توضیح دهید.
عذاب جهنم کارهای زشتی است که دوزخیان خودشان از دنیا برای آخرت خود فرستاده‌اند. این زشتی‌ها به صورت عذابی دردناک در می‌آید و به سوی صاحبش بازمی‌گردد.

۲- وقتی گناهکاران اشتباهات خود را به گردن شیطان می‌اندازند، او چه پاسخی به آن‌ها می‌دهد؟

شیطان در پاسخ به انسان‌های بدکار می‌گوید: «خداوند به شما وعده‌های راست داد و من وعده‌ی دروغ دادم. شما خودتان وسوسه‌های دروغ مرا باور کردید، پس به جای سرزنش من خودتان را سرزنش کنید.»

۳- آیا نعمت‌ها و پاداش‌های بهشتیان مانند یکدیگر است؟ چرا؟
خیر، زیرا پاداش هر کس مطابق عمل خود اوست و هر عمل صالحی که در دنیا انجام می‌شود به صورت پاداش، ده‌ها و صدها برابر می‌شود و به سوی صاحبش باز می‌گردد.

درس ۴ پیوند جاودان

براساس سخن امام صادق علیه السلام: «روز قیامت نعمتی که از انسان سؤال می‌شود نعمت محمد و آل محمد علیهم السلام است.» منظور از نعمت در این جا نعمت «ولایت» است.

در قرآن همه‌ی معارف مورد نیاز برای رستگاری آمده است اما همه‌ی انسان‌ها نمی‌توانند به عمق مطالب و معارف قرآن دست یابند. اولین معلم قرآن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است زیرا ایشان بهتر از هر کس زمان و علت نزول هر آیه و تفسیر واقعی آن را می‌دانند. مردم پس از وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله برای رسیدن به سعادت باید چه کنند؟

تربیت معلمان آینده

برنامه‌ی خداوند برای هدایت مردم تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآن است.

بهترین فرد برای جانشینی پیامبر صلی الله علیه و آله کسی است که در آغوش پیامبر صلی الله علیه و آله پرورش یافته است. این شخص حضرت علی علیه السلام بود.

سخنان علی

- ۱ من از کودکی با رسول خدا صلی الله علیه و آله بودم و او هر روز دری از علم به رویم می‌گشود.
- ۲ هیچ آیه‌ای بر پیامبر صلی الله علیه و آله نازل نمی‌شد مگر آن که آن را برای من قرائت می‌کرد.
- ۳ هر چه حلال و حرام، امر و نهی و اتفاقات گذشته و آینده که خدا به او آموخته بود، همه را به من آموخت.
- ۴ پیامبر صلی الله علیه و آله اسرار و نکات عمیق قرآن را به حضرت علی علیه السلام آموخت تا پس

۱- غفار یعنی چه؟ چرا خداوند با این صفت شناخته می‌شود؟
غفار یعنی بسیار آمرزنده و چون خداوند تمامی گناهان انسان‌ها را می‌بخشد با این صفت شناخته می‌شود.

۲- گذشت از خطاهای دیگران چه فایده‌ای برای انسان دارد؟
گذشت از خطای دیگران سبب خشنودی خداوند می‌شود، انسان را از رحمت الهی بیشتر بهره‌مند می‌کند و او را نزد مردم عزیز و سربلند می‌کند.

۳- توضیح دهید با چه شرایطی گذشت از خطای دیگران شایسته است.
اگر فرد از کار خطای خود، پشیمان شده و به اشتباه خود پی برده یا از روی جهالت و نادانی کاری انجام داده است و گذشت انسان باعث اصلاح رفتارش می‌شود، گذشت شایسته است.

درس ۳

همه چیز در دست تو...

چند ویژگی از بهشت خداوند

- ۱ سرزمینی به وسعت آسمان‌ها و زمین
- ۲ از بیماری، ترس، اندوه و خستگی خبری نیست.
- ۳ نیکوکاران به دیدار یکدیگر رفته و با پیامبران و امامان همنشین هستند.
- ۴ هیچ‌گاه نعمت‌های آن پایان نمی‌پذیرد.

بهشت آفرینان

پاداش بهشت در برابر چیست؟

پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرماید: فرشتگان در بهشت با خست‌هایی از طلا و نقره که مصالح آنان است، خانه می‌سازند. این مصالح «سبحان الله، الحمد لله، لا اله الا الله و الله اکبر» است.

نکته نعمت‌های بهشت به دست خود انسان فرستاده می‌شود. اعمال صالح نعمت‌های بهشتی را ذخیره می‌کند.
نعمت‌های بهشت مربوط به دو عامل است:

- ۱ نتیجه‌ی اعمال نیک انسان
  - ۲ لطف و بخشش خداوند به انسان
- چند ویژگی از جهنم
- ۱ آتش از هر سو زبانه می‌کشد.
  - ۲ ستمگران با صورت‌های سیاه و زشت، دنبال آب و غذا می‌گردند.
  - ۳ در جهنم نه آبی هست نه غذایی.

جهنم سرانجام کسانی است که

- ۱) به خدا و فرستادگانش ایمان نداشتند.
- ۲) روز قیامت را انکار می‌کردند.
- ۳) مردم را نیز اذیت می‌کردند.
- ۴) از هیچ گناهی روی نمی‌گرداندند.

دوزخ آفرینان

کارهای زشت انسان در دنیا به صورت عذاب در جهنم، انسان را آزار می‌دهد. اهل جهنم به دوستان خود می‌گویند: «شما ما را گمراه کردید» و آن‌ها جواب می‌دهند: «شما مجبور نبودید ولی خودتان به دنبال ما آمدید.»
همه‌ی اهل جهنم به شیطان می‌گویند: «تو بودی که ما را گمراه کردی.» شیطان

از رحلت ایشان مردم بتوانند با کمک امیر مؤمنان و امامان پس از ایشان از آموزه‌های قرآن بهره‌مند گردند.

سخنان علی علیه السلام: «رسول خدا صلی الله علیه و آله خطاب به من فرمود: آن چه می‌گویم بنویس که برای امامان بعد از تو نیز هست. سپس به پسر حسن اشاره فرمود اولین آن‌ها حسن است، دومین آن‌ها حسین است و بقیه از فرزندان حسین هستند.»

حدیث حفظی «پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: من از میان شما می‌روم و دو چیز گران‌بها در میان شما می‌گذارم: ۱) عترت و اهل بیت، ۲) کتاب خدا.

تا وقتی به این دو پناه برید گمراه نخواهید شد. این دو از هم جدا نمی‌شوند تا در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند پس مراقب رفتارشان با آن دو باشید.»

این حدیث به حدیث ثقلین مشهور شد. در این حدیث تنها راه رسیدن به سعادت و بهشت، پناه بردن به قرآن و اهل بیت معرفی شده است. نتیجه‌رها کردن این دو (قرآن و اهل بیت) چیزی جز سرگردانی و گمراهی نیست.

خودت را امتحان کن

۱- چرا خداوند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را اولین معلم قرار داد؟

زیرا ایشان بهتر از هر انسان دیگری می‌داند که هر آیه از قرآن در چه زمانی و به چه علتی نازل شده است و مفهوم و تفسیر واقعی آن چیست.

۲- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله برای هدایت مردم بعد از خود چه برنامه‌های طراحی کرده بود؟ برنامه‌های که پیامبر برای هدایت مردم طراحی کرده بود عبارت بود از تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآن.

۳- حدیث ثقلین را بنویسید.

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «من از میان شما می‌روم و دو چیز گران‌بها در میان شما باقی می‌گذارم، تا وقتی به آن دو پناه ببرید گمراه نخواهید شد؛ یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیت. این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند. پس خوب مراقب باشید که بعد از من با این دو چگونه رفتار می‌کنید.»

درس ۵

روزی که اسلام کامل شد

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله برای جلوگیری از تفرقه و سردرگمی همواره کسی را به عنوان سرپرست لشکریان قرار می‌داد.

نکته رسول خدا صلی الله علیه و آله که در زمان حیات خود این‌گونه برای مسلمانان رهبر و امام قرار می‌داد، پس از خود نیز حتماً امت اسلامی را بدون رهبر رها نخواهد کرد.

مهم‌ترین پیام

● در آخرین حج پیامبر، صد و بیست هزار نفر شرکت کردند تا مناسک (اعمال و عبادات) حج را یاد بگیرند.

پس از مناسک حج در هنگام خروج از مکه جبرئیل این پیام را آورد:

«ای پیامبر! آن چه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است [به مردم] برسان! و اگر چنین نکنی رسالت او را انجام نداده‌ای و خداوند تو را از [خطرات احتمالی] مردم، نگاه می‌دارد...»

● این پیام آن قدر مهم است که اگر به مردم نمی‌رسید همه زحمات بیست و سه ساله پیامبر از بین می‌رفت.

● پیامبر صلی الله علیه و آله نگران بود که عده‌ای از سر لجاجت گمراه شوند و از دستور خدا پیروی نکنند.

● پس از نماز ظهر در محل غدیر خم، پیامبر صلی الله علیه و آله روی مکان بلندی قرار گرفت و سخنان مهمی برای مردم گفت:

۱) ای مردم مرگ من نزدیک است و به سوی خدا خواهم رفت، پس برای شما وصیت مهمی دارم.

۲) ای مردم از میان شما می‌روم و دو چیز گران‌بها می‌گذارم: ۱- کتاب خدا، ۲- عترت و اهل بیت.

۳) آگاه باشید! هر کس من ولی و صاحب‌اختیار او بوده‌ام، هم‌اکنون این علی سرپرست و ولی اوست.

۴) حاضران این پیام را به غایبان برسانند.

پس از سخنان رسول خدا صلی الله علیه و آله مسلمانان گروه گروه این افتخار را به علی علیه السلام تبریک گفتند و پیامبر صلی الله علیه و آله دیگر مانند گذشته نگران نبود.

جبرئیل نازل شده این آیه را آورد:

«امروز، کافران از [نابودی] دین شما مأیوس شدند پس، از ایشان نترسید... امروز، دین شما را برایتان کامل کردم...»

واقعه غدیر خم را همه دانشمندان مسلمان (شیعه و سنی) در کتاب خود نقل کردند و در اصل ماجرا و سخنان پیامبر صلی الله علیه و آله هیچ تردیدی وجود ندارد.

بهترین انتخاب

● انتخاب علی علیه السلام توسط خداوند انجام شد و جبرئیل، آن را به پیامبر صلی الله علیه و آله اطلاع داد.

● شایسته‌ترین فرد برای هدایت مردم کسی است که آگاه‌ترین مردم به قرآن و احکام الهی است، یعنی علی علیه السلام.

● مشرکان و کافران فکر می‌کردند چون پیامبر صلی الله علیه و آله پسری ندارد، کسی پس از او رهبر مسلمانان نمی‌شود ← غدیر خم باعث ناامیدی مشرکان و کافران شد.

خودت را امتحان کن

۱- پیامبر صلی الله علیه و آله در روز غدیر خم، درباره امیرالمؤمنین چه فرمود و ایشان را به چه مقامی منصوب کرد؟

پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کسی من ولی و صاحب‌اختیار او بوده‌ام هم‌اکنون این علی سرپرست و ولی اوست.» و با این سخن پیامبر صلی الله علیه و آله حضرت علی علیه السلام را جانشین خود قرار داد.

۲- چرا در روز عید غدیر خم، کافران و منافقان از نابودی اسلام ناامید شدند؟ زیرا آن‌ها تصور می‌کردند چون پیامبر خدا صلی الله علیه و آله پسری ندارد کسی بعد از او نمی‌تواند رهبری مردم را بر عهده بگیرد و با وفاتش دین اسلام به فراموشی سپرده می‌شود اما جانشینی علی علیه السلام این آرزوها را بر باد داد.

۳- چرا بعد از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله تنها امیر مؤمنان علیه السلام شایسته رهبری بر مسلمانان بود؟ زیرا حضرت علی علیه السلام آگاه‌ترین مردم به قرآن و احکام الهی بود و تمام احکام الهی را از رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرا گرفته بود.

درس ۶

نزدبان آسمان

نماز در سخنان معصومین }
ستون دین }
معراج مؤمنان }
سد محکم در برابر شیطان }